

Gospodarstvo.

Sadni škodljivci po zimi.

Kakor na vseh naših kulturnih rastlinah, se žal tudi na sadnem drevju širijo vedno bolj razni škodljivci in razne bolezni. Spomladi drevje lepo cvete, ali cvetoder le prepočasno uniči vse naše nade na dobro sadno letino; pa še ono par jabolok, ki jih ipak dobimo, je vse črveno po zaslugi drugega največjega sadnega škodljivca, jabolčnega zavijača. Poleg teh dveh pa imamo seveda še mnogo drugih škodljivcev, kakor: krvava uš, listne uši, mali zimski pedic, zavrtič itd. ter razne bolezni, kakor: rak, škrlup, gniloba itd. Pameten sadjar ne bo stal križem rok, temveč začel bo odločno borbo proti vsem tem raznim škodljivcem in boleznim, da mu ne uničijo sadnega drevja, plod njegovega večletnega truda in skrbi, temveč da doseže res obilen in prvovrsten sadni pridelek.

Večina škodljivcev sadnega drevja, zlasti pa cvetoder in jabolčni zavijač, prezimuje na drevju samem v razpoklinah debela, pod staro skorjo, mahom in listjem, od koder začne spomladi svoje pogubonosno delo. Tu jih tudi najlažje uničimo in sicer z mazanjem debela in spodnjih vej ter s škropljenjem gornjih vej z drevesnim karbolinejem. Najboljši čas zato je v zimskem času, ko je že vse listje odpadlo in drevo miruje, pa do spomladi, ko zopet ozeleni. V nobenem slučaju pa ne smemo škropiti z drevesnim karbolinejem mladih poganjkov spomladi in listja.

Danes najboljši drevesni karbolinej je »Drvorin«, ki je s posebno pazljivostjo sestavljen in tudi vsestransko preizkušen.

»Drvorin« pomešamo z vodo, na 100 litrov vode 10 kg »Drvorina«, ter s to zmesjo poškrpimo veje in namažemo deblo, in sicer prvič sredi novembra, ko je že vse listje odpadlo, ali še predno začne zmrzovati. Ako belimo sadno drevje jeseni z apnenim beležem, lahko primešamo »Drvorin« tudi enostavno tej mešanici, na 100 litrov beleža 10 kg »Drvorina«, seveda pa tudi vse vejevje poškrpimo z zmesjo »Drvorina«. Za škropljenje uporabimo navadno vinarstveno škropilnico, še boljše pa je škropilnica za sadje s podaljšano cevjo, ki nese res dosti visoko. Drugič namažemo deblo in poškrpimo vejevje spomladi, meseca marca, vsekakor preje, predno začne drevje odganjati. Ako je mila zima in ne zmrzuje, dobro je storiti to tudi enkrat v sredini zime, meseca januarja.

»Drvorin« ne samo da uniči temeljito vse škodljivce, temveč uniči tudi ves mah in lišaj, drevo se pomladi in dobi lepo gladko skorjo. Delo z »Drvorinom« se nam lepo izplača, ker se tudi škodljivci le neradi naselijo zopet na drevo, ki je bilo mazano in škropljeno z »Drvorinom«. Pri mladem drevju je to mazanje in škropljenje potrebno tudi radi krvave uši, katero »Drvorin« docela uniči; znano pa je, da nam več pomaga uničiti eno samo krvavo uš, kakor poleti na tisoče. Tudi proti raku »Drvorin« izvrstno deluje, treba pa je raka-rane pred mazanjem do živga izrezati.

Naši sadjarji, ki se toliko pritožujejo zoper razne škodljivce, zlasti cvetodera, zavijača in krvavo uš, naj se sedaj pridno poslužujejo »Drvorina«, ker je sedaj najboljši čas, da te sovražnike našega sadnega drevja do korena iztrebimo. Vsak sadjar, ki je enkrat poskusil »Drvorin«, je bil nad uspehom presenečen ter ga stalno uporablja. Za deset srednjih dreves je potrebno približno 5 kg »Drvorina«.

»Drvorin« izdeluje naša domača tvornica Kaštel d. d. Karlovac-Hrvatska. Tvornica, ki izdeluje razna zdravila sploh, ima svoj poseben kmetijski oddelek s prvovrstnimi kmetijskimi in kemičnimi strokovnjaki, kjer se izdelujejo razna sredstva zoper škodljivce in bolezni naših kulturnih rastlin sploh z največjo pazljivostjo in natančnostjo; razni strokovni nasveti in navodila se dajejo brezplačno, na kar se naše kmetovalce posebno opozarja; odgovarja se v vseh jezikih.

»Drvorin« se more naročiti vsako najmanjšo količino naravnost iz tvornice, v zalogi pa ga imajo tudi nekateri tr-

govci in lekarne, pred vsem pa Kmetijska družba v Ljubljani in v Mariboru, ki ima stalno v zalogi sploh vsa sredstva omenjene tvornice.

Sadjarji! Zahtevajte izrečno le »Drvorin« in se ne dajte pregovoriti, da je kak drug drevesni karbolinej, katerih je več pod raznimi imeni, enako dober, ker edino z »Drvorinom« morete doseči najboljše uspehe. »Drvorin« pa izdeluje le preje omenjena tvornica.

Društvo kmetijskih strokovnjakov za ljubljansko in mariborsko oblast ima svoj občni zbor dne 12. novembra t. l. v Celju (mala dvorana Narodnega doma). Začetek ob 9. uri. Pristop imajo tovariši člani in posebej vabljeni gostje. Vabimo na polnočevilo udeležbo! — Odbor.

Izvoznikom krompirja! Ravnatelstvu kmetijske poizkusne kontrolne postaje v Mariboru je čast poročati na stavljeno vprašanje glede izvoza krompirja, da izvršuje kmetijska poskusna in kontrolna postaja v Mariboru za celotno mariborsko oblast to službo tudi pri izvozu krompirja v inozemstvo in da se morajo izvozniki obračati na gornjo državno ustanovo, če rabijo izvozne listine. Od zavoda dobljena potrdila niso v zvezi s potrdili, ki se morajo morda dobiti od pristojnih sreskih poglavarstev, odnosno mestnih županstev. Vsakemu izvozniku se toplo priporoča, da stopi pravočasno osebno v stik z zavodom zaradi ostalih pojasnil.

Rečica ob Savinji. Ker je v nedeljo, dne 6. novembra sv. Lenart, se bode vršil tu v Rečici običajni živinski in kramarski sejem v pondeljek, dne 7. novembra. Vabite se torej kupci in prodajalci živine v velikem številu. — Županstvo Rečica.

Mariborsko sejmsko poročilo z dne 25. oktobra 1927. Prignalo se je: 12 konj, 9 bikov, 149 volov, 516 krav in 7 telet, skupaj 693 komadov. Povprečne cene za različne živalske vrste so bile sledeče: debeli voli 1 kg žive teže od 7.50 do 8 Din, poldebli voli od 6 do 7 Din, bikji za klanje od 6.75 do 7 Din, klavne krave debele od 7 do 8 Din, plemenske krave od 55 do 6 Din, krave za klobasarje od 3.50 do 4 Din, molzne krave od 5.50 do 6.50 Din, breje krave od 5.50 do 6.50 Din, mlada živina od 5.50 do 8.25 Din. — Prodalo se je 300 komadov, od teh v Avstrijo 51 komadov.

Mesne cene v Mariboru. Volovsko meso in meso od bikov, krav in telic 1 kg od 10 do 18 Din, teleče meso od 17 do 22.50 Din, svinjsko meso sveže od 17.50 do 30 Din.

Mariborski trg dne 29. oktobra 1927. Ta trg je bil izredno dobro založen in obiskan. Promet je bil tako velik, da so okoli 10. ure nastale tuintam gnječe in izkazalo se je, da je prostor za tržne dneve mnogo premajhen in občina bo morala kaj kmalu nekaj ukreniti, da se bo ljudstvo na Glavnem trgu lažje gibalo. — Slaninarjev je bilo 62, ki so pripeljali 155 zaklanih svinj, katere so prodajali po 17 do 30 Din za 1 kg na drobno in po 15 do 17.50 Din za 1 kg na debelo. Domači mesarji so prodajali: govedino po 8 do 15 Din, teletino po 15 do 20 Din, svinjino po 20 do 22 Din, ovčje meso po 8 do 10 Din za 1 kg. — Perutnine in drugih domačih živali je bilo okoli 1000 komadov, med temi je bilo radi približajočih se božičnih praznikov okoli 120 komadov. Cene so bile piščancem 15 do 30 Din, kokošem 35 do 50 Din, racam 30 do 45 Din, gosem 50 do 100 Din, puranom 60 do 120 Din komad, domačim zajcem 10 do 35 Din komad. — Krompir, zelenjava, druga živila, sadje, venci, cvetlice: Krompirja in druge zelenjave je bilo 31 vozov na trgu. Cene so bile krompirju 1 do 2 Din, čebuli 2 do 3 Din, česnu 10 do 16 Din, kislemu zelju 4 Din, kisli repi 2 Din, paradižnikom 2 do 4 Din, hrenu 8 Din, zeleni papriki 8 do 10 Din za 1 kg, solati 1 do 3 Din, buči 1 do 3 Din, karfiolu 3 do 12 Din, kumarcam 2 do 3 Din, ohrovtu 1.50 do 2 Din, glavni solati 1 do 4 Din, zeljnatim glavam 1 do 4 Din za za komad, gobam 1 do 4 Din, fižola v stročju 1 do 2 Din, motovilcu 1 Din, špinaci 1 Din za komad, mleku 2.50 do 3 Din, smetani 12 do 14 Din, bučnemu olju 20 do 24 Din, oljnemu olju 22 do 26 Din liter, medu 20 do 35 Din 1 kg,

nja tolažba materina ljubezen, pesem in struna, se usmili vsakemu. Po celem Zagorju so govorili: Boste videli, Mihajlu se bo godilo še dobro, ker spoštuje četrto božjo zapoved!

Pred več nego enim letom sta se vračala krtačarja bolj proti večeru nekod iz štajerskega sejma proti domu. Nista šla na veliki most, ampak po bližnji poti preko mojega jezera, katerega smo tedaj popravljali in betonirali. Stara je šla naprej in peljala sina za palico. Nam se ni zdelo ta pot nevarna, ker sta prekorajčila jez že bogzna kolikokrat ob nizkem stanju vode. Tisti dan je bil vrh jezera razkopan radi popravila, majka je zašla pri pažnji na slepega sina v luknjo z nogo, omahnila in padla preko jezera kake 4 m globoko med počevje. Obležala je pri priči mrtva.

Smrtna nesreča nad vse ljubljene matere, ki je bila slepeu edina življenska palica in kažipot, je natirala siromaka malodane v obup. Ako bi ne bil imel tedaj Mihajlo strune, bi bil šel za materjo v — smrt! Lep je bil pogreb stare Brajdičke in od bolesti trepetajoči slepi Mihajlo jej je zaigral tako nagrobno, da je tulila od sočutja cela na mirodvoru zbrana tuhlječka fara. Od materinega pogreba do danes še ni šel slepec mimo tega jezera in ne mimo pokopališča v Tuhlju, ne da bi zapel ter zaigral pokojni materi v pozdrav ter slovo!

Na Vseh svetnikov zvečer kmalu po majkini nesreči smo bili vsi Tuheljčani ob grobeh rajnih. Sveč je gorelo primeroma malo, ker jih je pobrala vojska. Pritipal je do majkinega groba med zadnjimi slepi Mihajlo. Prižgal je tri sveče in zapel ter potožil vsem zbranim na strunah tedaj čisto novo pesem, katero ste slišali pravkar. Tako ganljivega počesčenja grobov še nismo doživeli, kakor je bilo ono, ki je pripomoglo pevcu ter goslarju do gospoda.

Slepec je tožil iz grla ter strune, mirodvor je ihtel — pred vdom se je ustavljal avtomobil, iz katerega je izstopila gospoda. Došli so postali ter poslušali, dokler ni bila izpeta pesem in ni razpihal lahen vetrič zadnjih zvokov jokajoče strune po materinem grobu. Razšli smo se v noč. Zadnji je ostavil kraj miru Mihajlo. Pri izstopu iz pokopališča mu je stisnil roko sin grofa Draškoviča, ki se je peljal skozi Tuhelj, slišal pesem ter gosli in počakal na konec. Ogledal si je gosli od vseh strani. Povabil invalida v krčmo k luči in gospoda je doznala, da je godalo zelo

jačam 1.50 do 2 Din, sadju: jabolkam 4 do 7 Din, hruškam 5 do 6 Din, suhim češpljam 10 do 12.50 Din 1 kg. Nagrobnih vencev in cvetlic je bilo radi bližajočih se Vseh svetnikov v veliki obili na trgu. Cene so bile po 50 para do 6 Din in z lonci vred po 10 do 50 Din za cvetlice in rože, za naravne vence pa 5 do 30 Din, za umetne vence po 100 do 200 Din komad. Promet je bil velik. — Lončena in lesena roba se je prodajala po navadi in sicer po 1 do 100 Din komad, koruzna slama pa po 30 Din vreča. — Seno in slama: Kmetje so pripeljali v sredo, dne 26. oktobra 19 vozov sena, 3 vozove slame, v soboto, dne 29. oktobra pa 16 vozov sena in 6 slame na trg. Cene so bile senu 50 do 82.50 Din, slami pa 35 do 45 Din za 100 kg. Slama se je tudi prodajala po 1.75 Din za škop.

Pisma iz domačih krajev.

Pobrežje pri Mariboru. (Pogrebno društvo za Pobrežje in okolico.) Vplačevanje in vpisovanje v novo se snuječe Pogrebno društvo na Pobrežju se vrši vsako 1. nedeljo v mesecu od 9. do 12. ure dopoldne v občinski pisarni, Cesta na Brezje 16. Člani se ne sprejemajo samo iz Pobrežja, ampak tudi iz Tezna, Zrkove, Brezja in Dogoš. Vpisnina je 10 Din za osebo, mesečina 3 Din za osebo. Posmrtnina 1500 Din. Do novega leta se sprejemajo zdrave osebe obojega spola do 60. leta, po novem letu pa samo do 40. leta starosti. Član mora biti 6 mesecev pri društvu, da stopi v polno pravico. Društvo ima že dosedaj več 300 članov, ki so vplačali vpisnino in mesečino do novega leta. Obstoječa društva je torej več kakor zasiguran. Priporoča se posebno obrtniškem, delavskemu in malokmetijskemu stanu! Društvo je popolnoma nadstrankarsko.

Marija Snežna. V Zgornji Velki je umrla dne 25. okt. Roza Toplak, rojena Grofič, posestnica na Zgornji Velki. Rajna je umrla po kratki in mučni bolezni ter zapuščala še mladega moža in dvoje malih otročičev. Blag ji spomin, ostalim naše sožalje!

Guštanj. Umrl je v bolnišnici v Slovenjgradcu tukajšnji občinski tajnik Jožef Šorn na ledvični bolezni. Zapustil je ženo in tri nepreskrbljene otroke, najmlajši ima komaj štiri leta. Bil je prej v Trstu pri nekem slovenskem podjetniku, pa je moral radi narodnosti zapustiti Trst. — Naš magistrat se pripravlja na zidanje, oziroma povečanje ubožne hiše; upati je, da bo prihodnje leto delo dokončano. Ne smelo pa bi se pozabiti na ceste, ki so deloma potrebne jesenskega nasipavanja. Posebno je tega potrebna cesta na Kotlejo in pa Cerkevna ulica. Zadnja bo kmalu slabša, kakor kaka hribovska pot; nemara bodo zadostovale te vrstice, da ne bo treba z močnimi topovi streljati. Naš župan se precej briga za občino in bi nemara tudi kaj ukrenil radi Cerkevne ulice, ko bi kedaj tam hodil. — Poročil se je v pondeljek ugledni kmetijski fant posestnik g. Peter Rezar z gđ. Marijo Steklovo. Ženin je član Apostolstva mož, nevesta je bila Marijina družbenica. Marijina družba se je poslovila od svoje sestre v lepi pesmi, č. g. župnik je pa v krasnem nagovoru razložil zakrament sv. zakona. Bog daj obilo sreče!

Rošpah pri Mariboru. V Rošpahu pri Mariboru se je obesila na slivino vejo 60letna starka Marija Jarčič. Samomorilka je bila že dalje časa nekako zmešana in je večkrat pripovedovala, da si bo končala sama sebi življenje. V sredo, dne 26. oktobra, je pasla na travniku svojo živino, in pri tej priliki si je dejala krog vratu vrv in se obesila na bližnjo češpljevo vejo. Ko jo je kmalu nato našla obešeno njena hčerka, jo je takoj odrezala in jo skušala oživeti. Bilo pa je že prepozno. Ni dognano, kakšne tegobe so priletlo žensko tirale v obup.

Slivnica pri Mariboru. V sredo, dne 26. oktobra, se je med Hočami in Slivnico pripetila smrtna nesreča. Ob cesti se je igralo več otrok, ki so se zabavili zlasti na ta način, da so skakali pred drvečimi avtomobili. Eden od dečkov

staro ter iz roke enega najbolj slavni italijanskih izdelovateljev. Slepec je povedal grofu, da ima gosli od umrlega očeta, ki jih je kupil za malenkost nekje v Slavoniji, kamor je gonil živino za druge.

Kupčija med bogatim grofovskim sinom in slepim siromakom je bila kratka. Mihajlo je prejel lepe tisočake in druge gosli. Z izkupičkom si je pozidal novo, lepo hišo in ima že celo tovarno za izdelovanje krtač. Postal je na Vseh svetnikov zvečer iz največjega siromaka — gospon in s tem je povedano vse.

Pravil mi je večkrat sam, ko je stopical z jezera, da ga po izgubi majke najbolj boli lahkomišelnost prodaja godala, ki je znalo edino na svetu prav spremljati pesem o hvaležnosti slepega sina za materino ljubezen. Mi drugi Hrvati ne slišimo nobene razlike med Mihajlovimi starimi in novimi goslami; to pravi on, ker je slep in taki siromaki čutijo vse drugače in bolj globoko. Mene odkrito veseli, da je slepi Brajdič gospon, a vsi smo enoglasnega mnenja, da ga je nenadno bogastvo malo zmešalo na pameti.

Baš je končal Blažičko zadnje besede žalostne povesti, ko je nekaj pokljukalo s palico po tlaku, izza mlina pred nama je stal slepi pevec in goslar. Neizmerno tužno prezirljivo je nagnil glavo proti nama, uprl izpraznjeni očesni jamic v mlinarja in naju pokaral šepetajoče:

»Nor naj sem, ker pojem in goslam o trajnosti in zvestobi ljubezni, ki jo pozna le materino srce? Eno plačilo poznam za žrtve majkine ljubavi in to je za slepca — klic ter jok — prave strune —. Še to slednje sem prodal za grofovski denar! Jadno mlademu slepeu, ki mora klicati spomine na materino srce iz valov in iz — zaprtega groba na nepravni struni!

Odgovor sva mu ostala dolžna. Sram naju je bilo. Ob sodil je mlinar-krčmar v vojni oslepljenega sina na ponorelo plat, ker je opozarjal javnost s svojim grlom in za denar zamenjeno struno na največjo izgubo na svetu — na izgubo materinega srca med krutimi skalami Sotle in v hladnem grobu — a jaz nisem ugovarjal. Dolgo sva zrla za slepim gosponom Mihajlom, ki je tipal glasno s palico po cesti in se zgubljal proti svoji novi hiši z očitkom, da je storil greh s prodajo materino ljubezen opevajoče — ali nepravne strune — za grofovski denar!

Kaki dve leti po srečanju s tem slepcem na Sv. Gorah sem se peljal iz Tuhlja v Zagorju nazaj proti Štajerski. Pred mostom, ki pelje preko Sotle, je v Zelenjakih na hrvatski strani znani mlin z dolgim jezom preko Sotle. Ko sem bil tik mlina, mi je pobožala uho mila pesem, ki je kapljala iz moškega grla ob spremstvu gosel v valove Sotle. Na sredini jezera, preko katerega se je spuščala voda le tuintam, je sedel gospod, ki je pel sklonjenega hrbita in vlekel počasi — a na dolgo z lokom po strunah. Zgledalo je od daleč, kakor da ga poslušala nekdo pod jezom. Postal sem, nasluhnil in uganil, da se krijeja pesem in struna z onima hrvatskega invalida, ki sem ju slišal na Sv. Gorah. Pesem na jezju je bila le še mnogo tužnejša od svetogorske. Oznanjala je valovom Sotle izgubo oči, ljubavi izvoljenke, materinega edino zvestega srca in tolažbe strune. . . .

Mlinar v Zelenjakih, ki je obenem krčmar, je utešil mojo radovednost in mi razložil ponovno srečanje z zagorskim invalidom nekako takole:

»Gospod z goslami! Nam je Brajdičev Mihajlo. Uboga para je bil pred vojsko. Prebivala sta skupaj z materjo na bregu nad Tuhljom. Oče je gonil živino za prekupece, prešel bogzna kolikokrat celo Slavonijo ter Bosno, a je umrl mlad. Mihajlo in Brajdička sta se porivala naprej s pridnostjo rok. Sin je bil dober že kot dečko, ni silil od doma, pomagala je doma materi, dokler ni moral k vojakom in na fronte. Nekje v Galiciji so mu izbili Rusi obe oči. Bil je precej časa v invalidski šoli v Zagrebu, kjer so ga naučili izdelovati vse mogoče krtače. Kot izučena krtačarja so ga poslali domov materi. Pred poklicom na vojnjo je imel poštono znanje z lepo Brčkovo Veroniko. Bi bil poleg lepote še priženil nekaj posesti s kravo in pomagano bi bilo njemu in materi. Ko je pa čula Veronika, da je čisto slep, se je hitro poročila z drugim in to še poprej, nego se je vrnil Mihajlo iz Zagreba. Nezvestoba brezsrčnega dekleta je siromaka tako prevzela, da ga je majka komaj preprosila tako daleč, da je začel z izdelovanjem krtač. Mati si je naložila celi koš sinove robe, on gosli pod pazduho in ob materini roki na sejme in božja pota. Mihajlo je dober muzikant, ker mu je bil tudi oče. Strune so pripomogle največ, da sta živela mati ter sin za zagorske siromašne razmere udobno. Mlad človek, ki je izgubil oči v vojni, ki je ob dekletu vsled nezakrivljene nesreče in mu ostanejo kot zad-